

DZIEJE NAJNOWSZE

**KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU**

3-1974

W zeszycie 3 publikują swe prace m.in.:

Henryk Wereszycki, dr, em. prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego

Zygmunt Kaczmarek, mgr, Akademia Rolnicza w Poznaniu

Tadeusz Jędruszczyk, prof. dr, Instytut Historii PAN

Bogdan Dopierała, doc. dr hab., Instytut Historii PAN

Jan Borkowski, doc. dr hab., Instytut Historii PAN

Jerzy Janusz Terej, dr, Instytut Historii PAN

Jerzy Topolski, prof. dr, Instytut Historii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Maria Ciechocińska, doc. dr, Instytut Geografii Uniwersytetu Warszawskiego

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik VI

1974

5

Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk
Zakład Narodowy im. Ossolińskich
Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk
1974

KOMITET REDAKCYJNY

Jan Borkowski, Marian Marek Drozdowski, Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Eugeniusz Duraczyński, Tadeusz Jędruszcak, Piotr Łossowski, Marian Malinowski, Jan Molenda, Zygmunt Mańkowski, Henryk Słabek, Witold Stankiewicz, Jerzy Janusz Terej, Roman Wapiński, Wojciech Wrzesiński, Janusz Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZ

Stanisława Lewandowska

Adres Redakcji

Instytut Historii PAN

Warszawa, Rynek Starego Miasta 29-31, tel. 310-261

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo Wrocław, Oddział w Warszawie. 1974. Wyd. I. Nakład 1100 egz. Objętość 17,70 ark, wyd; 11,62 ark. druk.; 15,70 ark. A1. Papier druk. sat. IV kl., 70 g, 70×100 cm Oddano do składania 9 V 1974 r. Podpisano do druku 14 XII 1974 r. Wydrukowano w styczniu 1975 roku w Warszawskiej Drukarni Naukowej, Warszawa, ul. Sniadeckich 8.

Zam. 352

W-98

Cena zł 30,—

SPIS TREŚCI

Henryk Wereszycki — Międzynarodowe echa jubileuszu Kraszewskiego w 1879 roku	3
Zygmunt Kaczmarek — Obóz Wielkiej Polski w Poznańskim w latach 1926—1932	21

DYSKUSJE I POLEMIKI

Józef Zieliński — Narodowa Demokracja na cenzurowanym	57
Jerzy Janusz Terej — Narodowa Demokracja — fakty i oceny	77
Bogdan Dopierała — Problemy syntezy dziejów polityki morskiej II Rzeczypospolitej (Z doświadczeń własnych autora)	87

MATERIAŁY

Dążenia do powołania na emigracji w 1917 r. Polskiego Naczelnego Organu Politycznego — Mieczysław Wrzosek	99
---	----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Jan Borkowski — Agrariusze, chłopci, rolnictwo i polityka rolna we Francji w latach 1860—1966	121
Ludwik Hass, Tadeusz Jędruszczak — Społeczeństwo Drugiej Rzeczypospolitej	134
H. Jędruszczak, Zatrudnienie a przemiany społeczne w Polsce w latach 1944—1960 — Maria Ciechocińska, Jerzy Topolski	144
M. Malinowski, Geneza PPR — Maria Turlejska	155
F. Hawranek, Niemiecka socjaldemokracja w prowincji górnośląskiej w latach 1929—1933 — Wiesław Lesiuk	160
L. Meissner, Niemieckie organizacje antyfaszystowskie w Polsce 1933—1939 — Karol Fiedor, Jerzy Pabisz	162
A. Nutting, Nasser — Paweł de Laval	167
S. Pawlak, Polityka Stanów Zjednoczonych wobec Chin (1941—1955) — Krzysztof Gawlikowski	179

PRZEGLĄDY BADAŃ

Jerzy Abkowicz — I Zjazd Komunistycznej Partii Chin. Aktualny stan badań nad początkami KPCh	175
--	-----

СОДЕРЖАНИЕ

Генрик Верещицки — Международные отклики на юбилей Крашевского в 1879 году	3
Зыгмунт Качмарек — „Лагерь великой Польши” в Познанском воеводстве в 1926—1932 годах	21
ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКИ	
Юзеф Зелински — Критически о Национально-демократической партии	57
Ежи Януш Терей — Национально-демократическая партия — факты и оценки	77
Богдан Доперала — Проблемы синтеза истории морской политики II Речи Посполитой (из опыта работы автора)	87
МАТЕРИАЛЫ	
Стремления к созданию на эмиграции в 1917 году Польского главного политического органа — Мечислав Вжосек	99
РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ	
Ян Борковски — Аграрии, крестьяне, сельское хозяйство и аграрная политика во Франции в 1860—1966 годах	121
Людвик Хасс, Тадеуш Ендрушак — Общество Второй Речи Посполитой	134
Н. Jędruszczak, Zatrudnienie a przemiany społeczne w Polsce w latach 1944—1960 — Мария Цехоцинска, Ежи Топольски	144
М. Malinowski, Geneza PPR — Мария Турлейска	155
Ф. Nawranek, Niemiecka socjaldemokracja w prowincji górnośląskiej w latach 1929—1933 — Веслав Лесюк	160
Л. Meissner, Niemieckie organizacje antyfaszystowskie w Polsce 1933—1939 — Кароль Федор, Ежи Пабиш	162
А. Nutting, Nasser — Павел де Лаваль	167
С. Pawlak, Polityka Stanów Zjednoczonych wobec Chin (1941—1955) — Кшиштоф Гавликовский	170
ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИЙ	
Ежи Абкович — I съезд Коммунистической партии Китая. Актуальное состояние исследований первых годов существования Коммунистической партии Китая	175

CONTENTS

Henryk Wereszycki — International Echoes of Kraszewski's Jubilee in 1879	3
Zygmunt Kaczmarek — The Camp of Greater Poland in the Region of Poznań in the Years 1926—1932	21

DISCUSSIONS AND POLEMICS

Józef Zieliński — The National Democracy on the Carpet	57
Jerzy Janusz Terej — The National Democracy — Facts and Estimations	77
Bogdan Dopierała — Problems of a Synthesis of the History of the Naval Policy of the 2nd Republic (From the Author's Own Experience)	87

MATERIALS

Efforts Aimed at Establishing in 1917 a Polish Supreme Political Organ in Exile — Mieczysław Wrzosek	99
--	----

REVIEWS AND ARTICLES ON BOOKS

Jan Borkowski — Agrarians, Peasants, Agriculture and Agrarian Policy in France in the Years 1860—1966	121
Ludwik Hass, Tadeusz Jędruszczak — The Society of the Inter-War Poland	134
H. Jędruszczak, Zatrudnienie a przemiany społeczne w Polsce w latach 1944—1960 — Maria Ciechocińska, Jerzy Topolski	144
M. Malinowski, Geneza PPR — Maria Turlejska	155
F. Hawranek, Niemiecka Socjaldemokracja w prowincji górnośląskiej w latach 1929—1933 — Wiesław Lesiuk	160
L. Meissner, Niemieckie organizacje antyfaszystowskie w Polsce — Karol Fiedor, Jerzy Pabisz	162
A. Nutting, Nasser — Paweł de Laval	167
S. Pawlak, Polityka Stanów Zjednoczonych wobec Chin (1941—1955) — Krzysztof Gawlikowski	170

REVIEWS OF RESEARCH WORK

Jerzy Abkowiec — 1st Congress of the Chinese Communist Party	175
--	-----

TABLE DES MATIÈRES

Henryk Wereszycki — Échos internationaux des cérémonies d'anniversaire de Kraszewski en 1879	3
Zygmunt Kaczmarek — Le Camp de la Grande-Pologne dans la voïrodie de Poznań dans les années 1926—1932	21

DISCUSSIONS ET POLEMIQUES

Józef Zieliński — La Démocratie Nationale sur la sellette	57
Jerzy Janusz Terej — La Démocratie Nationale — faits et commentaires	77
Bogdan Dopierała — Problèmes touchant à la synthèse d'histoire de la politique maritime de la II ^e République (Observations tirées de l'expérience propre de l'auteur)	87

MATÉRIAUX

Efforts déployés en émigration, en 1917, en vue de créer un Organe politique directeur polonais — Mieczysław Wrzosek	99
--	----

CRITIQUE ET BIBLIOGRAPHIE

Jan Borkowski — Agrariens, paysans, agriculture et politique agricole en France dans les années 1860—1966	121
Ludwik Hass, Tadeusz Jędruszczak — La société de la II ^e République en France dans les années 1860—1966	134
H. Jędruszczak, Zatrudnienie a przemiany społeczne w Polsce w latach 1944—1960 — Maria Ciechocińska, Jerzy Topolski	144
M. Malinowski, Geneza PPR — Maria Turlejska	155
F. Hawranek, Niemiecka socjaldemokracja w prowincji górnośląskiej w latach 1929—1933 — Wiesław Lesiuk	160
L. Meissner, Niemieckie organizacje antyfaszystowskie w Polsce 1933—1939 — Karol Fiedor, Jerzy Pabisz	162
A. Nutting, Nasser — Paweł de Laval	167
S. Pawlak, Polityka Stanów Zjednoczonych wobec Chin (1941—1955) — Krzysztof Gawlikowski	170

REVUE DE RECHERCHES

Jerzy Abkowicz — Le I ^{er} Congrès du Parti communiste de Chine. L'état actuel des recherches sur les débuts du Parti Communiste de Chine	175
--	-----

INHALTSVERZEICHNIS

Henryk Wereszycki — Das internationale Echo des Ignacy Kraszewski-Jubiläums im Jahre 1879	3
Zygmunt Kaczmarek — Die Grosspolnische Partei in Grosspolen in den Jahren 1926—1932	21

DISKUSSIONEN UND POLEMIKEN

Józef Zieliński — Die Nationaldemokratie in allgemeiner Beobachtung und Kritik	57
Jerzy Janusz Terej — Die Nationaldemokratie — Tatsachen und Bewertungen	77
Bogdan Dopierała — Probleme der Synthese der Geschichte der Seepolitik der Zweiten Polnischen Republik (aus den eigenen Erfahrungen des Autors)	87

MATERIALIEN

Bestrebungen zur Berufung des Polnischen Obersten Politischen Organs in der Emigration im Jahre 1917 — Mieczysław Wrzosek	99
---	----

REZENSIONSARTIKEL UND REZENSIONEN

Jan Borkowski — Grossgrundbesitzer, Bauern, Landwirtschaft und landwirtschaftliche Politik in Frankreich in den Jahren 1860—1966	121
Ludwik Hass, Tadeusz Jędruszczak — Die Gesellschaft Polens der Zwischenkriegszeit	134
H. Jędruszczak, Zatrudnienie a przemiany społeczne w Polsce w latach 1944—1960 — Maria Ciechocińska, Jerzy Topolski	144
M. Malinowski, Geneza PPR — Maria Turlejska	155
F. Hawranek, Niemiecka socjaldemokracja w prowincji górnośląskiej w latach 1929—1933 — Wiesław Lesiuk	160
L. Meissner, Niemieckie organizacje antyfaszystowskie w Polsce 1933—1939 — Karol Fiedor, Jerzy Pabisz	162
A. Nutting, Nasser — Paweł de Laval	167
S. Pawlak, Polityka Stanów Zjednoczonych wobec Chin (1941—1955) — Krzysztof Gawlikowski	170

ÜBERSICHTEN ÜBER FORSCHUNGEN

Jerzy Abkowicz — Die I. Tagung der Kommunistischen Partei Chinas	175
--	-----

Cena: zł 30,—

Indeks: 35716

WARUNKI PRENUMERATY

Cena prenumeraty rocznej — 120 zł, półrocznej — 60 zł

Instytucje państwowe i społeczne, zakłady pracy, szkoły — mające siedzibę w miastach wojewódzkich i powiatowych, mogą zamawiać prenumeratę za pośrednictwem miejscowych Oddziałów i Delegatur RSW „Prasa — Książka — Ruch” lub bezpośrednio w Centrali Kolportażu RSW „Prasa — Książka — Ruch” 00-958 Warszawa, ul. Towarowa 28, konto PKO 1-6-100020, w terminie do dnia 25 listopada na rok następny.

Instytucje państwowe i społeczne, zakłady pracy, szkoły — mające siedzibę w miejscowościach, w których nie ma Oddziałów RSW „Prasa — Książka — Ruch”, powinny opłacać prenumeratę w terenowo właściwych urzędach pocztowych.

Prenumeratę krajową dla czytelników indywidualnych przyjmują urzędy pocztowe, listonosze i bezpośrednio Centrala Kolportażu RSW „Prasa — Książka — Ruch” 00-958 Warszawa, ul. Towarowa 28, konto PKO 1-6-100020, w terminie do dnia 10 miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictwa Zagranicznych RSW „Prasa — Książka — Ruch” 00-840 Warszawa, ul. Wronia 23, konto PKO nr 1-6-100024.

Sprzedż numerów bieżących i ugrzednich

Instytucje państwowe i społeczne, szkoły, zakłady pracy oraz czytelnicy indywidualni mogą nabywać tę publikację

● w księgarni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN: sprzedaż gotówkowa i wysyłkowa pojedynczych numerów i w kontynuacji: płatność gotówką, przelewem lub za zaliczeniem pocztowym; adres: ORPAN, 00-901, Warszawa, Pałac Kultury i Nauki, konto PKO nr 1-6-100312;

● w Księgarni „Ossolineum”, 50-106, Wrocław, Rynek 8;

● w Głównej Księgarni Naukowej, 00-068 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 7;

● w Księgarni Naukowej, 31-118, Kraków, ul. Podwałe 6.

Prenumeratorzy mieszkający za granicą mogą zamawiać za pośrednictwem Centrali Handlu Zagranicznego „Ars Polona — Ruch”, 00-068, Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 7, Bank Handlowy S.A. Warszawa, konto nr 1595-006-000-00710.